

De 95 stellingen Levensloop van Martin Luther

Niveau: zondagsschool

De 95 stellingen van Martin Luther

Het is rond 1500. De paus heeft een prachtig plan om een nieuwe St. Pieterskerk in Rome te bouwen. Het moet de mooiste en grootste kerk van Europa worden. Dat kost wat en zoveel geld heeft hij niet. Nog niet. Daarom bedenkt de paus een actie. Hij maakt brieven waarin de gelovigen de straffen voor hun zonden kunnen afkopen. Aflaten heetten die brieven. Zo'n aflaat kost veel geld, maar dan heb je als gelovige ook wat. Want met zo'n aflaat, zei men, kun je veel makkelijker in de hemel komen.

De paus stuurt de monnik Tetzl naar Duitsland om ook daar aflaatbrieven te verkopen als marktkoopman. Hij overtuigt de mensen hoe belangrijk het is om een aflaat te kopen. We zijn toch allemaal zondige mensen? Zo'n aflaat heb je gewoon nodig. De mensen kopen graag. Voor zichzelf, of voor hun overleden ouders of grootouders. Het geld stroomt binnen. De paus kan tevreden zijn.

Als Luther van de aflaten hoort, wordt hij vreselijk boos. Wat een bedriegerij. Hij komt in actie. Op een groot vel papier schrijft hij alles wat hij niet goed vindt.

Dan op 31 oktober 1517 maakt hij een lijst van 95 stellingen bekend. Iemand spijkt die op de deur van de kerk, want Luther wil graag dat erover gesproken zou worden. Hij weet namelijk niet zeker of hij het wel bij het rechte eind heeft. De deur van toen is er niet meer, maar alle stellingen van Luther zijn op de nieuwe deur van de slotkapel in koper gegraveerd. Hij wil graag dat ze allemaal worden gelezen, zodat de mensen erover gaan praten. Hij weet dat hij daardoor het gevaar loopt dat men hem als ketter zou gaan zien.

Als de paus hoort wat Luther vindt, wordt hij heel boos. Hij schrijft Luther een brief. Als hij zijn stellingen niet terugneemt zal de paus Luther uit de kerk zetten. Maar Luther denkt er niet aan. Hij wil de paus niet gehoorzamen, hij wil God gehoorzamen. Voor de ogen van zijn

aanhangers gooit hij de brief van de paus in het vuur. Vanaf dat moment weet hij dat hij gevaar loopt dat de kerk hem als ketter ziet.

De levensloop van Martin Luther

De Duitse theoloog Martin Luther behoort tot de belangrijkste figuren uit de kerkgeschiedenis. Hij was dé leidende persoonlijkheid van de Reformatie in het Duitse Rijk.

Martin Luther wordt in 1483 geboren in een mijnwerkersgezin in het Duitse plaatsje Eisleben. Als hij vijf is gaat hij een schoolopleiding volgen op de Latijnse school in Mansfeld. Hierna volgt hij ook nog opleidingen in Maagdenburg en Eisenach. In 1501 start hij een studie rechten in Erfurt.

Het onweer en Martin Luther

Volgens de berichten verandert een hevige onweersbui het leven van Martin Luther in 1505 volkomen. Luther komt na een bezoek aan zijn ouders in Eisleben op de terugtocht naar Erfurt in zwaar weer terecht. Vlak bij Luther slaat de bliksem in. De student in de rechten zou door de klap zelfs tegen de grond zijn geslingerd. Doodsbang roept Luther de heilige Anna aan en hij doet dan een belofte: "*Ik wil monnik worden*".

Volgens sommigen dacht hij er voor deze gebeurtenis al serieus over na monnik te worden. Luther houdt woord. Op 17 juli 1505 gaat hij naar het augustijnenklooster in Erfurt en wordt hij monnik. Zijn vader is overigens niet erg blij met die 'carrièreswitch'.

Na een proefjaar wordt Luther toegelaten tot de zogenaamde *orde van de Augustijner heremieten*. Weer een jaar later wordt Luther priester. Na een jaar lang priester te zijn geweest in Erfurt vertrekt Luther naar Wittenberg om daar filosofie te doceren.

Aflaatsysteem

Martin Luther is niet te spreken over het aflaatsysteem dat de kerk heeft ingesteld. Gelovigen kunnen door een geldbedrag aan de kerk te betalen vermindering krijgen van de straf voor hun zonden. De kerk gebruikt de opbrengsten onder meer om de bouw van de Sint Pieter in Rome mee te betalen. Het systeem druist in tegen Luthers overtuiging dat alleen Christus ervoor kan zorgen dat jouw schuld tegenover God verdwijnt.

Op 31 oktober 1517 doet Luther iets met zijn ongenoegen. Hij schrijft 95 stellingen en maakt ze bekend in Wittenberg. De stellingen worden aan de deur van de kerk gespijkerd, zodat de geleerden er met elkaar over kunnen praten. Verder stuurt hij zijn stellingen naar de aartsbisschop van Mainz met het verzoek er schriftelijk op te reageren. Al snel worden de stellingen gedrukt in het Duits en verspreid, zodat veel mensen ze kunnen lezen. De komst van de drukpers maakt dit mogelijk.

Deze daad wordt gezien als het begin van de reformatie.

In de ban en daarna

Luthers kritiek op het aflaatstelsel valt bij de kerk niet in goede aarde. In 1521 wordt hij in de ban gedaan. Enkele jaren eerder wordt hij door kardinaal Cajetanus in Augsburg verhoord. Tijdens dit verhoor weigert Luther zijn stellingen te herroepen. Keizer Karel V doet hem ook in de rijksban.

Luther leeft bijna een jaar ondergedoken als jonker Jörg in de Wartburg bij Eisenach. In deze periode vertaalt hij het Nieuwe Testament in het Duits. In 1522 wordt de vertaling gepubliceerd.

Luther trouwt in 1525 met Katharina von Bora (een voormalige non), waarmee een einde komt aan zijn ongehuwde staat als monnik. Zo vormt hij samen met Katharina en later met hun kinderen en pleegkinderen een van de eerste predikantsgezinnen. Martin Luther publiceert in 1534 de eerste volledige Bijbel in het Duits.